

การคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมจากการ
เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อโควิด
19 สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม (Good Factory Practice (GFP))

The protection of personal data of employee in factory in case
of processing of personal data in compliance with Good Factory
Practice (GFP)

[Received: November 29, 2022; Revised: January 26, 2023;

Accepted: January 26, 2023]

คนาธิป ทองรวีวงศ์

สถาบันกฎหมายสื่อดิจิทัล,

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Kanathip Thograweewong

Faculty of Law,

Kasem Bendit University

ดวงกมล ศรีสุวรรณ

คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Duangkamol Srisuwan*

Faculty of Law,

Kasem Bendit University

อรวรรณ พจนานูรัตน์

คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Orawan Potjanurat

Faculty of Law,

Kasem Bendit University

CORRESPONDING AUTHOR

Duangkamol Srisuwan

Faculty of Law, Kasem Bendit University, Thailand.

E-mail: duangkamol.kwa@kbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาวิเคราะห์ว่ามาตรการ GFP ส่งผลกระทบต่อในลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างไร (2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การตีความและประเด็นปัญหาทางกฎหมายในการปรับใช้ฐานความยินยอมตามข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ GFP ได้แก่ TSC และ TST (3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การปรับใช้ฐานทางกฎหมายอันเป็นข้อยกเว้นของความยินยอม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานโรงงาน ตามข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ GFP ได้แก่ TSC และ TST งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและการตีความข้อตกลงการใช้งานโดยวิเคราะห์การตีความกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายสหภาพยุโรป ผลการศึกษาพบว่า (1) แพลตฟอร์ม TST กำหนดให้ผู้ใช้งานกรอกข้อมูลระบุตัว ข้อมูลพฤติกรรมและสุขภาพเพื่อประเมินความเสี่ยงของโรคติดต่อโควิด 19 แต่แพลตฟอร์ม TSC เก็บข้อมูลของพนักงานเฉพาะในส่วน ผู้ติดต่อหรือประสานงาน (2) ข้อตกลงแพลตฟอร์ม TST ข้อ 3.3 ขอความยินยอมจากผู้ใช้งาน แต่จากการนำองค์ประกอบของความยินยอมตามแนวทางสหภาพยุโรปและกฎหมายไทยมาวิเคราะห์ พบว่า ไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความไม่สมดุลเชิงอำนาจต่อรอง การยินยอมที่เชื่อมโยงกับผลกระทบทางลบ ข้อตกลงแพลตฟอร์ม TSC มีเนื้อหาคล้ายคลึงกับ TST แต่ไม่ระบุถึงความยินยอมสำหรับพนักงานโรงงานที่เป็นผู้ติดต่อหรือประสานงาน (3) ข้อตกลงแพลตฟอร์ม TST ข้อ 3.2 ระบุข้อยกเว้นของความยินยอม 3 ฐาน คือ มาตรา 24 (3) มาตรา 26 (5) (ก) และ 26 (5) (ค) ซึ่งผลการวิเคราะห์ฐานทางกฎหมายชี้ให้เห็นว่า การอ้างอิงฐานดังกล่าวไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขและหลักการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ข้อตกลงแพลตฟอร์ม TSC มีเนื้อหาคล้ายคลึงกับ TST แต่ไม่ระบุถึงฐานทางกฎหมายสำหรับข้อมูลของพนักงานที่เป็นผู้ติดต่อหรือประสานงาน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขข้อตกลงการใช้บริการของ TST และ TSC และปรับเปลี่ยนการอ้างอิงฐานทางกฎหมายโดยอาศัยความยินยอมจากพนักงานโรงงานที่เป็นผู้ใช้งานแพลตฟอร์มดังกล่าว

คำสำคัญ: ข้อมูลส่วนบุคคล; ลูกจ้าง; โรงงานอุตสาหกรรม; พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562; แนวปฏิบัติที่ดีทางอุตสาหกรรม

Abstract

The study found that (1) the TST platform requires users to fill in identification data, health related data to assess the risk of COVID-19, but the TSC platform collects employee data only in the contact or coordination (2) TST platform agreement clause 3.3 asks for consent from the user but the result of content analysis by comparing of Thai law with EU law found that they were not consistent with data protection law elements, such as the imbalance of bargaining power, and negative impact of not giving consent. The TSC Platform Agreement is similar in content to the TST, but does not specify the consent for the factory employee who is the coordinator. (3) TST Platform Agreement Clause 3.2 specifies exceptions of consent, namely Article 24 (3), Article 26 (5) (a), and 26 (5) (c). However, such reference are inconsistent with the terms and principles of the Personal Data Protection Laws. The TSC Platform Agreement is similar in substance to the TST, but does not specify the legal basis for the information of employee who is coordinator. The researchers therefore recommend amending the service agreements of TST and TSC and adjusting the legal basis based on the consent of the factory employee who use the platform.

Keywords: Personal data; employee; Factory; the Personal Data Protection Act B.E. 2562; Good Factory Practice (GFP)

บทนำ

การใช้งานแพลตฟอร์มไทยเซฟไทย (Thai Save Thai ซึ่งต่อไปจะใช้คำย่อ ว่า TST) มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับหลักคือ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาตรา 9 ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีออกข้อกำหนด เกี่ยวกับการห้ามหรือสั่งการให้ประชาชนกระทำการ โดยในกรณีโรคติดต่อโควิด-19 นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจมาตรา 5 ของพระราชกำหนดดังกล่าว ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2563 และมีการขยายระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง จากนั้นนายกรัฐมนตรีใช้อำนาจมาตรา 9 ออก “ข้อกำหนด” ที่มีลักษณะเป็นข้อห้ามหรือเงื่อนไขในการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนหลายประการ รวมถึงการปิดสถานที่หรือการประกอบกิจการต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงสถานศึกษา โดยมีการผ่อนปรนหรืออนุญาตให้ดำเนินการได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข “มาตรการป้องกันโรคที่ทางราชการกำหนด” ซึ่งประกอบด้วย มาตรการย่อยหลายประการ แต่ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะ มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID-Free Setting) ซึ่งเริ่มปรากฏ จากข้อกำหนดฉบับที่ 34 ลงวันที่ 29 กันยายน 2564 มีการผ่อนคลายนโยบายควบคุมการประกอบกิจการ โดยจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุในข้อ 4 ของข้อกำหนดว่า “มาตรการป้องกันโรคต่าง ๆ ตามที่ราชการกำหนด” ต่อมา ในการประชุมศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการบริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วันที่ 4 ตุลาคม 2564 กรมอนามัยได้นำเสนอร่างข้อเสนอยกระดับมาตรการในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดและพื้นที่นารองการท่องเที่ยว มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (Covid Free Setting) สำหรับกิจการหรือกิจกรรมที่ผ่อนคลายนโยบายตามข้อกำหนดฉบับที่ 34 และที่ประชุมเห็นชอบ ต่อมา มีการออกข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 37) ข้อ 6 กำหนด “มาตรการควบคุมแบบบูรณาการจำแนกตามพื้นที่สถานการณ์” โดยระบุให้คณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครหรือคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด แล้วแต่กรณี กำกับดูแลและติดตามการดำเนินการของสถานที่ กิจการ หรือกิจกรรมในพื้นที่สถานการณ์ที่ได้ปรับมาตรการตามข้อกำหนดนี้ เพื่อให้เปิดดำเนินการได้ โดยให้ผู้ประกอบการหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจัดเตรียมสถานที่ให้เป็นไปตามมาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID-Free Setting) ตามประเภทของกิจการ กิจกรรม ตามระดับความเสี่ยงที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

จากข้อกำหนดดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุข กำหนดแนวปฏิบัติมาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (Covid free setting) โดยจำแนกรายละเอียดตามประเภทกิจการ เช่น ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า การขนส่งสาธารณะ ฯลฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว จะพบว่า มาตรการให้คัดกรองด้วย TST ปรากฏเป็นเงื่อนไขหนึ่งของหลายกิจการ ทั้งในส่วนของผู้ให้บริการ (Covid Free Personnel) โดยกำหนดให้พนักงาน “คัดกรองความเสี่ยงโดย TST หรือ APP อื่น” และ ในส่วนลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Covid Free customer) โดยกำหนดให้ผู้ให้บริการ “คัดกรองด้วย TST หรือ APP อื่น” (Department of Health, 2021) นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุขยังได้กำหนด มาตรการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Prevention for COVID-19) (Ministry of Industry, 2021) ซึ่งมีการกำหนดมาตรการย่อยที่เรียกว่า มาตรการ DMHTA โดยในส่วนของตัวย่อ “A” ย่อมาจาก Application ซึ่งอธิบายว่า “ติดตั้งและใช้แอปพลิเคชัน “ไทยชนะ” และ “ไทยเซฟไทย” ก่อนเข้า - ออก สถานที่ทุกครั้ง เพื่อติดตามประวัติการเดินทางและคัดกรองความเสี่ยง

ในกรณีโรงงานอุตสาหกรรม อยู่ภายใต้ข้อกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรค อย่างไรก็ตาม มาตรการ “Good Factory Practice (ซึ่งต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า “GFP”) ไม่ได้ปรากฏในข้อกำหนดที่ออกตามความในพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยตรง แต่ปรากฏจากเอกสารราชการดังนี้

(1) กระทรวงอุตสาหกรรมแถลงข่าวว่าได้รับมอบหมายจากที่ประชุมศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศปก. ศบค.) ให้เป็นเจ้าภาพหลักขับเคลื่อนมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานประกอบกิจการโรงงาน ด้วยการประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือโรงงานกว่า 60,000 โรงทั่วประเทศ ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานประกอบกิจการโรงงาน (Good Factory Practice : GFP) ของสาธารณสุข โดยประเมินตนเองผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ Thai Stop Covid Plus ทุกสองสัปดาห์ และให้พนักงานประเมินด้วย Thai Save Thai ก่อนเข้าปฏิบัติงาน ตั้งเป้าให้โรงงานทุกแห่งดำเนินการภายใน 30 มิถุนายน 2564 (Ministry of Industry, 2021)

(2) กระทรวงสาธารณสุข มีหนังสือ สธ 0923.05/1964 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2564 ถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง “ขอความร่วมมือสถานประกอบการประเมินมาตรการ Good Factory Practice เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” ความสำคัญสรุปว่า กระทรวงสาธารณสุขขอความร่วมมือสถานประกอบการในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย พิจารณาดำเนินการตามมาตรการ “Good Factory Practice (GFP) ดังต่อไปนี้.... สถานประกอบการพิจารณาประเมินตนเองด้วยโปรแกรม “Thai Stop Covid Plus”สถานประกอบการพิจารณาคัดกรองพนักงานก่อนเข้าสถานประกอบการอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันผู้ที่มีความเสี่ยงสูงแพร่เชื้อในสถานประกอบการด้วยโปรแกรม “Thai Save Thai”จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความร่วมมือ.....”

(3) ปลัดกระทรวงมหาดไทย มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0230/ว 3243 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2564 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ความสำคัญว่ากระทรวงมหาดไทยได้รับแจ้งจากกระทรวงสาธารณสุข ขอความร่วมมือแจ้งโรงงานและสถานประกอบการดำเนินการตามมาตรการ Good Factory Practice (GFP) ดังนี้

“...แจ้งทุกโรงงานและสถานประกอบการ ประเมินตนเองด้วยโปรแกรม “Thai Stop Covid Plus” ให้ทุกโรงงานได้มีการคัดกรองพนักงานก่อนเข้าสถานประกอบการอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันผู้ที่มีความเสี่ยงสูงแพร่เชื้อในสถานประกอบการด้วยโปรแกรม “Thai Save Thai”

จึงขอให้จังหวัดประสานขอความร่วมมือโรงงานและสถานประกอบการในพื้นที่พิจารณา ดำเนินการตามมาตรการ Good Factory Practice ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด (อ้างถึงรายละเอียดตามสำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ 0923.05/1964 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2564)”

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตรการ GFP ส่งผลให้โรงงานต้องดำเนินการเกี่ยวข้องกับระบบหรือแพลตฟอร์ม 2 อย่างคือ “Thai Stop Covid Plus (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า TSC+) และ Thai Save Thai (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า TST) โดยทั้งสองแพลตฟอร์มประกอบด้วยมาตรการหรือเกณฑ์ประเมินหลายประเภท ซึ่งงานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะเกณฑ์หรือข้อประเมินที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานเท่านั้น เนื่องจากมาตรการในส่วนดังกล่าวส่งผลให้

พนักงานถูกเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเสี่ยงอาจเป็นข้อมูลสุขภาพ ตามมาตรา 26 ด้วย จึงนำมาสู่ประเด็นคำถามหลักของการวิจัยว่า พนักงานโรงงานสามารถอ้างสิทธิความยินยอมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะไม่ใช้งานระบบดังกล่าวหรือไม่ หรือ กรณีเช่นนี้เข้าข่ายกเว้นตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ต้องอาศัยความยินยอม ซึ่งผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา โดยศึกษาข้อตกลงการใช้งาน TSC และ “TST” ซึ่งผู้ใช้งานต้องอ่านและยอมรับก่อนใช้งาน รวมทั้งการนำหลักและแนวทางตีความกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของยุโรป (GDPR) มาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยจำแนกวิเคราะห์เป็นประเด็นย่อยต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ว่ามาตรการ GFP ส่งผลกระทบต่อในลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างไร
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การตีความและประเด็นปัญหาทางกฎหมายในการปรับใช้ฐานความยินยอมตามข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับ GFP ได้แก่ TSC และ TST
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การปรับใช้ฐานทางกฎหมายอันเป็นข้อยกเว้นของยินยอม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานโรงงาน ตามข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับ GFP ได้แก่ TSC และ TST

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงผลกระทบของมาตรการ GFP ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม
2. ทราบถึงการตีความและประเด็นปัญหาทางกฎหมายในการปรับใช้ฐานความยินยอมตามข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับ GFP ได้แก่ TSC และ TST
3. ทราบถึงการปรับใช้ฐานทางกฎหมายอันเป็นข้อยกเว้นของยินยอม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานโรงงาน ตามข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับ GFP ได้แก่ TSC และ TST

ทบทวนวรรณกรรม

หัวข้อนี้จะทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับกรอบแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญอันเกี่ยวกับการศึกษานี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดหลักการที่สำคัญสองส่วนที่อยู่บนแนวคิดแตกต่างกัน (Kanathip Thongrawewong, 2021) คือ 1. กำหนดหน้าที่ให้ผู้ควบคุมข้อมูลต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัย ซึ่งอยู่บนแนวคิดความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลหรือความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (Information security) ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในบทความนี้ 2. กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลต้องอ้างอิง “ฐานทางกฎหมาย” (Legal or lawful basis of processing personal data) เช่น การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือการอ้างฐานอันเป็นข้อยกเว้นของความยินยอม สำหรับงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาสิทธิในการให้ความยินยอมของพนักงานโรงงานที่เกี่ยวข้องกับ

ข้อมูลส่วนบุคคลจึงจะทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทฤษฎีในส่วนของสิทธินี้ ซึ่งสิทธิเกี่ยวกับการให้ความยินยอมในข้อมูลของตน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิด “สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว” (Right to Privacy) ซึ่งจัดเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Arendt, Hannah, 1973) กล่าวคือ เป็นสิทธิที่ติดตัวคนมาตั้งแต่กำเนิด จึงอยู่ในกลุ่มของสิทธิมนุษยชน (Jack Donnelly, 1982) บางตำราเรียกว่า สิทธิที่จะอยู่ตามลำพัง (Right to be let alone) กล่าวคือ ปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลภายนอก (Warren D Samuel, Brandies D., 1890) แต่การพิจารณาในแง่ปราศจากการแทรกแซงหรือความลับอาจทำให้สิทธินี้กว้างเกินไป โดยเฉพาะในสภาพสังคมที่มีการติดต่อระหว่างบุคคล ทำให้การไม่ถูกแทรกแซงเป็นไปได้ยาก (Alan F. Westin, 1967) ต่อมามีการพัฒนาแนวคิดว่าหมายถึง การจำกัดการเข้าถึงปัจเจกชนโดยบุคคลอื่น (Jed Rubenfield, 1989) ในทางวิชาการ สิทธิดังกล่าวยังคงมีความหมายและขอบเขตกว้าง (Schoeman, 1984) โดยจำแนกได้หลายมิติ รวมถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Solove, Daniel., 2006) ตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวปรากฏในกฎหมายคอมมอนลอว์ และกฎหมายอื่น เช่นกฎหมายลักษณะละเมิด (Bloustein, Edward, 1984) แม้ว่าสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวมีความหมายกว้างแต่สามารถสรุปลักษณะหรือองค์ประกอบสำคัญได้สองประการ (Kanathip Thongrawewong, 2010) คือ (1) ลักษณะความเป็นอัตวิสัย (Subjective) ขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านวัฒนธรรมและทัศนคติของคนในสังคมนั้น ๆ (2) ความเป็นส่วนตัวของบุคคล มีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทสังคม วัฒนธรรม และเวลา สิทธินี้เป็นแนวคิดหลักของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเมื่อพิจารณาในระดับกฎหมายระหว่างประเทศ พบว่า ปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ (UN’s Universal Declaration of Human Rights ค.ศ. 1948) ข้อ 12 กำหนดรับรองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวไว้อย่างชัดเจน อันเป็นหลักการเดียวกับกติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางแพ่งและการเมืองของสหประชาชาติ (International Covenant on Civil and Political Rights ค.ศ. 1966) ซึ่งรับรองสิทธินี้ไว้ในข้อ 17 สำหรับกฎหมายต่างประเทศที่กำหนดหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศ ได้แก่กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสหภาพยุโรป (Directive 95/46/EC) ซึ่งมีผลผูกพันตามกฎหมายต่อประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (Cate, F. H., 1995) โดยหลักสำคัญประการหนึ่งของกฎหมายนี้คือ การวางเงื่อนไขการใช้ การเปิดเผย การโอนข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งรวมถึงข้อจำกัดด้านการโอนข้อมูลออกนอกประเทศ (Fromholz, J. M., 2000) ต่อมา ค.ศ. 2018 กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับใหม่ของสหภาพยุโรป (General Data Protection Regulation หรือ GDPR) มีผลใช้บังคับแทนกฎหมายเดิม (Directive 95/46/EC) โดยมีหลักการสำคัญเช่นเดิม คือ การเก็บรวบรวมใช้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นต้องอ้างอิงฐานทางกฎหมาย ซึ่งโดยหลักต้องอาศัยฐานความยินยอม เว้นแต่เข้าองค์ประกอบฐานอื่นที่กฎหมายกำหนด ในส่วนของประเทศไทย ก่อน พ.ศ. 2562 ไม่มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะ แต่มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลเฉพาะบางภาคส่วน เช่น ธุรกิจการเงิน (Kanathip Thongrawewong, 2016) ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ปี พ.ศ. 2562 สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลก่อนการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนมีนาคมเพียงไม่ถึงหนึ่งเดือนและประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2562 กฎหมายนี้มีองค์ประกอบและโครงสร้างหลักตามตัวแบบกฎหมายสหภาพยุโรป

ดังนั้น การเก็บรวบรวมใช้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานโรงงานตามมาตรฐาน GFP ซึ่งประกอบด้วยแพลตฟอร์ม TSC และ TST โดยเฉพาะแพลตฟอร์ม TST ซึ่งมีรายละเอียดรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อโรคอันเป็นข้อมูลสุขภาพนั้น จึงต้องอยู่ภายใต้หลักการคุ้มครองข้อมูลโดยต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล (มาตรา 19) เว้นแต่จะเข้ากรณีฐานทางกฎหมายอื่นเช่น มาตรา 24 (3) มาตรา 26 (5) (ก) และ 26 (5) (ค) แต่ทั้งนี้การปรับใช้ฐานความยินยอมและข้อยกเว้นของความยินยอมยังมีประเด็นการตีความและปรับใช้ทางกฎหมายจึงนำมาสู่การศึกษาี้ สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันโรคติดต่อโควิด 19 นั้น พบว่ามีงานวิจัยในประเด็นของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยเจ้าของข้อมูลสองกลุ่มคือ นักเรียน และ ครู บุคลากรทางการศึกษา โดยในส่วนข้อมูลของนักเรียนนั้น (Kanathip Thongrawewong, 2022:1) ได้ศึกษาการอ้างฐานทางกฎหมายอันเป็นข้อยกเว้นของการขอความยินยอมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลชนิดพิเศษของนักเรียนในสถานศึกษาตามแพลตฟอร์ม TST (Kanathip Thongrawewong, 2022:2) และศึกษาข้อตกลง TST เฉพาะในส่วนประเด็นความชอบด้วยกฎหมายและความเป็นอิสระของความยินยอมของนักเรียนในสถานศึกษา ที่เป็นผู้ใช้งาน TST สำหรับในส่วนข้อมูลของครูและบุคลากรในสถานศึกษา (Kanathip Thongrawewong, 2022:3) ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดของความยินยอมอย่างไรก็ตามงานดังกล่าวจำกัดเฉพาะแพลตฟอร์ม TST และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา จึงไม่ครอบคลุมมาตรการป้องกันโรคติดต่อในโรงงานอุตสาหกรรมและนำมาสู่การศึกษาต่อยอดในงานวิจัยนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ตามกระบวนการดังนี้

1. ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วยเอกสาร 3 กลุ่มคือ (1) ข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการของ”TSC” และ”TST” ซึ่งผู้ใช้งานต้องยอมรับก่อนใช้งาน (2) ตัวอย่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทย กฎหมายสหภาพยุโรป แนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับหรือบังคับใช้กฎหมาย คำวินิจฉัย คำพิพากษา ที่เกี่ยวข้อง (3) วรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งการตีความฐานทางกฎหมาย จากงานวิชาการ งานวิจัย บทความวิชาการ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ของข้อตกลงการใช้งาน นำบทกฎหมายไทยและยุโรปมาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Analysis) ประกอบกับ ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาวรรณกรรมทางกฎหมายเกี่ยวกับประเด็นสิทธิในการให้ความยินยอมของพนักงานโรงงานในการใช้ แพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับ GFP ได้แก่ TSC และ TST การศึกษาวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์ตีความเนื้อหาตัวอย่างกฎหมายและแนวทางการอ้างอิงฐานทางกฎหมาย โดยไม่ได้ใช้วิธีเชิงปริมาณและสถิติ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อ 1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ว่ามาตรการ GFP ส่งผลกระทบต่อในลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างไร นั้น ผลการศึกษาพบว่า GFP ประกอบด้วยเกณฑ์ประเมินมาตรฐานโดยมีส่วนทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับเกณฑ์ประเมินที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลคือการใช้แพลตฟอร์ม TSC และ TST ซึ่งพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานโรงงานในลักษณะแตกต่างกัน ดังจะแยกวิเคราะห์ดังนี้

1.1 ในส่วนของ แพลตฟอร์ม Thai Stop Covid Plus เป็นส่วนที่โรงงานประเมินมาตรการตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาเกณฑ์การประเมินจะแบ่งได้สองกลุ่มคือ (กลุ่มที่ 1) มาตรการที่ไม่เกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงาน เช่น มาตรการควบคุมจำนวนผู้ปฏิบัติงานไม่ให้แออัด มาตรการอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการจัดสถานที่ ทาความสะอาด ซึ่งไม่อยู่ในขอบเขตการศึกษานี้ (กลุ่มที่ 2) มาตรการที่เกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงาน ได้แก่ มาตรการป้องกันโรค ในข้อที่กำหนดว่า “ใช้โปรแกรมประเมินตนเอง Thai Save Thai... มีมาตรการติดตามข้อมูลผู้ปฏิบัติงาน มีการเก็บข้อมูลการเดินทาง (ไทม์ไลน์) ใช้แอปพลิเคชันที่ราชการกำหนด เช่น โปรแกรมไทยชนะ ...” แม้ว่าเกณฑ์ประเมินมาตรฐาน GFP มีความแตกต่างกันตามขนาดสถานประกอบการ (ขนาดเล็กพนักงานน้อยกว่า 50 คน ขนาดกลางพนักงาน 50-199 คน และขนาดใหญ่ พนักงานมากกว่า 200 คนขึ้นไป) แต่มาตรการป้องกันโรค ในข้อที่กำหนดเกี่ยวกับโปรแกรมประเมินความเสี่ยงหรือแอปพลิเคชันนั้น ปรากฏเป็นเกณฑ์ประเมินที่ใช้กับโรงงานทุกขนาด (Department of Health, 2021:2)

เมื่อพิจารณาตามกรอบของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ในส่วนการดำเนินการของโรงงานซึ่งทำการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐาน ผ่านแพลตฟอร์ม Thai Stop Covid Plus นั้นไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลระบุตัวพนักงานโดยตรง ตามแบบฟอร์มการประเมินตนเองของโรงงาน ไม่ได้กำหนดให้ส่งรายชื่อหรือข้อมูลส่วนบุคคลพนักงานเข้าสู่ระบบ แม้ว่าเกณฑ์ประเมินบางข้อเกี่ยวข้องกับพนักงานแต่เป็นการให้ระบุว่าโรงงานมีการดำเนินการหรือไม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคะแนนประเมินมาตรฐาน เช่น “พนักงานใช้โปรแกรมประเมินตนเอง Thai Save Thai มีการดำเนินการ 1 คะแนน ไม่มีการดำเนินการ 0 คะแนน” (กรมอนามัย, แบบประเมินตนเองของสถานประกอบการสำหรับโรงงาน (Good Factory Practice) (Department of Health, 2021:2) อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการเข้าสู่ระบบ Thai Stop Covid Plus จะต้องมีการลงทะเบียนสถานประกอบการ ซึ่งแบบฟอร์มของระบบกำหนดให้กรอกข้อมูลระบุตัว โดยหากโรงงานเป็นนิติบุคคล การกรอกข้อมูลส่วนนี้ไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคล แต่มีข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้รับรองปฏิบัติตามมาตรการ (เจ้าของ หรือ ผู้จัดการ) ชื่อ สกุล ผู้ติดต่อสถานประกอบการ ซึ่งในส่วนนี้อาจเป็นพนักงานของโรงงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กรอกข้อมูลประเมิน (Department of Health, 2021:2)

ดังนั้น ในส่วนการดำเนินการของโรงงาน ซึ่งประเมินตนเองในระบบ TSC โดยทั่วไปไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงาน แต่อาจเกี่ยวข้องหากมอบหมายให้พนักงานคนใดทำหน้าที่ผู้ประสานงานหรือติดต่อและเป็นผู้กรอกข้อมูล (User) ในนามโรงงานสู่ระบบนี้ ซึ่งทำให้พนักงานคนนั้นต้องกรอกข้อมูลส่วนบุคคลเข้าสู่ระบบดังกล่าว แต่นายจ้างไม่ใช่ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลนี้เพราะเป็น

การกำหนดให้กรอกข้อมูลและจัดเก็บโดยระบบ TSC ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม พนักงานที่ถูกเก็บรวบรวมข้อมูลในการลงทะเบียนนี้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการประสานงานดำเนินตามมาตรการ จึงเป็นคนละส่วนกับการเก็บรวบรวมข้อมูลพนักงานเพื่อประเมินความเสี่ยงในการป้องกันโรคซึ่งจะนำไปสู่การอ้างอิงกฎหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างจากกรณี TST

1.2 ในส่วนของ แพลตฟอร์ม TST นั้น แบ่งเป็นส่วนการใช้งานสำหรับ 3 ภาคส่วนหลักคือ สถานประกอบการ พนักงาน และประชาชนทั่วไป ในกรณีของโรงงาน จะลงทะเบียนในส่วน “สถานประกอบการ” ก่อน โดยพนักงานเข้าไปลงทะเบียนในส่วน “พนักงาน” โดยเลือกเมนู “สถานประกอบการ” ซึ่งจะปรากฏรายชื่อโรงงานที่ลงทะเบียนไว้ และพนักงานกรอกข้อมูลส่วนบุคคลของตน ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่กรอกในส่วนของการประเมินความเสี่ยงตามตัวชี้วัดหรือคำถามต่าง ๆ จัดเป็นข้อมูลสุขภาพ เช่น ข้อมูลอาการ ให้เลือกว่า มีไข้ ไอ เจ็บคอ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อย ท้องเสีย อย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ (Department of Health, Thai Safe Thai, 2021: 1) เมื่อแพลตฟอร์มนี้มีการกำหนดให้พนักงานของโรงงานซึ่งเป็นผู้ใช้งานต้องกรอกข้อมูลดังกล่าว จัดว่ากรรมอนันต์โดยระบบไทยเซฟไทย เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จึงต้องพิจารณารฐานทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาตรา 24 และ 26 ซึ่งโดยหลักแล้วต้องอาศัยความยินยอมเว้นแต่จะเข้าฐานอื่นที่เป็นข้อยกเว้น สำหรับโรงงานหรือนายจ้างไม่ได้เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลพนักงานและไม่นำข้อมูลพนักงานเข้าสู่ระบบ อีกทั้งไม่สามารถควบคุมหรือจัดการข้อมูลต่าง ๆ ในระบบ TST ได้ จึงไม่ใช่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่มีหน้าที่ขอความยินยอมจากลูกจ้างตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่นายจ้างอาจมีคำสั่งหรือออกระเบียบเพื่อให้พนักงานเป็นผู้ดาวน์โหลดติดตั้งและกรอกข้อมูลในระบบดังกล่าว อันเป็นการดำเนินการตามหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐ

2. เนื่องจากผลการศึกษาข้อ 1.1 ชี้ให้เห็นผลกระทบและความเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของ GFP ซึ่งประกอบด้วยแพลตฟอร์มสองอย่างคือ TSC และ TST โดยแพลตฟอร์มแต่ละอย่างส่งผลต่อข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานโรงงานแตกต่างกัน จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 จึงได้ศึกษาว่า พนักงานที่ถูกเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละแพลตฟอร์มมีสิทธิเลือกที่จะให้ความยินยอมหรือไม่ และการขอความยินยอมขบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยแยกวิเคราะห์ตามแพลตฟอร์มดังนี้

2.1 แพลตฟอร์ม TST จากการศึกษาเชิงคุณภาพในเนื้อหาเอกสารข้อตกลงการใช้งานของ TST พบว่า ในขั้นตอนเริ่มแรก ผู้ประสงค์ใช้งานต้องเข้าไปยังหน้าที่ปรากฏ “เงื่อนไข” ให้กดปุ่ม “ยอมรับ” จากนั้น จะปรากฏ “ข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการ” อันประกอบด้วยข้อตกลง ข้อ 1-4 และต้องกด “ยอมรับ” อีกครั้งหนึ่ง (Department of Health, Thai Safe Thai, 2021: 1) สำหรับข้อตกลงการใช้งานในส่วนเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ปรากฏในข้อ 3 ว่าด้วย “ข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว” ซึ่งแบ่งเป็นข้อย่อย 3.1-3.7 โดยจำแนกวิเคราะห์ได้สองกลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ข้อตกลงที่มีลักษณะเป็นการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy notice or statement) และอ้างอิงฐานทางกฎหมายอื่นนอกจากความยินยอม ได้แก่ข้อ 3.1-3.2 เช่น การปฏิบัติตามสัญญาใช้บริการ (มาตรา 24 (3) การปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา 26 (5) ดังนั้น ข้อตกลงส่วนนี้ไม่เกี่ยวกับการขอความยินยอม กลุ่มที่ 2 ข้อตกลงที่มีเนื้อหาเป็นการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับฐานการประมวลผลที่อาศัยความยินยอม กล่าวคือ ข้อ 3.3 ที่มีรายละเอียดสำคัญว่า “ผู้ขอใช้บริการรับทราบและตกลงให้ความ

ยอมรับการติดต่อสื่อสารกับผู้ขอใช้บริการหรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ขอใช้บริการผ่านทาง โทรศัพท์ ข้อความสั้น (SMS) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือ วิธีการอื่นใดที่หน่วยบริการกำหนด และผู้ขอใช้บริการได้ให้ไว้กับหน่วยบริการก่อนหน้านี้หรือในการใช้บริการ “เซฟ ไทย (Save Thai)” เพื่อประโยชน์ในการใช้งานหรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบริการ “เซฟไทย (Save Thai)” รวมทั้ง ตกลงยอมรับให้หน่วยบริการแสดงข้อความแจ้งเตือน สื่อสาร หรือประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับ “เซฟไทย (Save Thai)” หรือบริการ หรือข่าวสารอื่น ๆ ภายในแอปพลิเคชัน และโดยการส่ง Notification หรือ Alert หรือข้อความในทางอนเดียนกันผ่านอุปกรณ์การใช้งาน” ผลการศึกษาจึงสรุปได้ว่า แพลตฟอร์ม TST เก็บรวบรวมข้อมูลพนักงานของสถานประกอบการไปใช้ตามข้อตกลงข้อ 3.1-3.2 ซึ่งอ้างข้อยกเว้นของความยินยอม แต่การนำข้อมูลไปใช้ตามข้อตกลงข้อ 3.3 มีการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล โดยในส่วนของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 จะวิเคราะห์ในส่วนของการขอความยินยอมว่าสอดคล้องกับเงื่อนไขของกฎหมายหรือไม่โดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยและสหภาพยุโรป เนื่องจากข้อตกลงการใช้งานข้อ 3.3 ระบุขอความยินยอม การศึกษานี้จึงวิเคราะห์ประเด็นความยินยอมที่เป็นอิสระ (Freely given consent) ซึ่งเงื่อนไขนี้ปรากฏในกฎหมายไทย มาตรา 19 วรรคสี่ เปรียบเทียบได้กับกฎหมายสหภาพยุโรป ตามส่วนขยาย (GDPR, recital 32 and 43) ในการพิจารณาความเป็นอิสระนั้น มีเกณฑ์ย่อยที่สำคัญ 2 ประการคือ ความไม่สมดุลเชิงอำนาจต่อรองผลกระทบทางลบ - “ความไม่สมดุลเชิงอำนาจต่อรอง” (Imbalance of power) กล่าวคือ หากเจ้าของข้อมูลและผู้ควบคุมข้อมูลอยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ที่มีอำนาจต่อรองไม่เท่าเทียมกันจะส่งผลให้ความยินยอมที่ได้รับมาจากความสัมพันธ์เช่นนี้ไม่สอดคล้องกับหลักความอิสระ โดยต้องพิจารณาถึง ผลกระทบทางลบอันอาจเกิดขึ้นหากไม่ให้ความยินยอม (GDPR, recital 43) ซึ่งเห็นได้จากปัจจัยบ่งชี้ เช่น เจ้าของข้อมูลต้องยอมรับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น สำหรับความสัมพันธ์ที่เจ้าของข้อมูลอยู่ในสถานะด้อยกว่าหรือเสียเปรียบนั้น กฎหมายสหภาพยุโรปยกตัวอย่างเช่น กรณี ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานรัฐ และเจ้าของข้อมูลเป็นประชาชน (Article 29 Working party of The European Union, 2011:12) เมื่อนำเกณฑ์นี้มาวิเคราะห์ ข้อตกลง TST พบว่า มีสถานะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานรัฐซึ่งได้แก่กรมอนามัย และผู้ใช้งาน ซึ่งกรณีนี้คือพนักงานของสถานประกอบการที่ดาวน์โหลดและใช้งาน TST จึงอยู่บนพื้นฐานที่เจ้าของข้อมูลอยู่ในสถานะที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่า - ผลกระทบทางลบจากการไม่ยินยอมให้แก่เก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษากฎหมายสหภาพยุโรปพบว่า การวิเคราะห์ผลกระทบทางลบมีความสำคัญในการคุ้มครองเจ้าของข้อมูลให้มีทางเลือกที่แท้จริง (Real choice) (Article 29 Working party of The European Union, 2011:12) กล่าวคือ หากเจ้าของข้อมูลต้องยอมทน (Endure) กับผลกระทบทางลบ (Negative Consequences หรือ Detriment) อันอาจเกิดขึ้นหากปฏิเสธไม่ยินยอมนั้น พิจารณาได้หลายมิติ เช่น การข่มขู่ บังคับ กดดัน ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น คุณภาพหรือการบริการที่ลดลง (Downgrade) (Article 29 Working party of The European Union, 2011:10) เมื่อนำเกณฑ์นี้มาวิเคราะห์ข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์ม TST จะเห็นว่าที่มาของแพลตฟอร์มดังกล่าวเกิดจากการอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาตรา 9 รวมทั้งข้อกำหนดต่าง ๆ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่นำมาตราการมากำหนดรายละเอียด กฎหมายเหล่านี้ ไม่ได้กำหนดโทษสำหรับพนักงานโรงงานที่ไม่ใช้แพลตฟอร์ม TST แต่จากหนังสือราชการที่ศึกษาข้างต้นพบว่า หน่วยราชการมีหนังสือ “ขอความร่วมมือ” มายังสถานประกอบการซึ่งเป็นนายจ้าง ให้ทำ

การตรวจประเมินมาตรฐาน และเกณฑ์หนึ่งของการประเมินคือ พนักงานใช้แพลตฟอร์ม TST ในการประเมินความเสี่ยง จะเห็นได้ว่า หากนายจ้างกำหนดให้พนักงานต้องใช้ TST โดยเป็นคำสั่งของนายจ้าง ซึ่งอ้างมาตรฐานเพื่อการสาธารณสุข อาจทำให้ลูกจ้างไม่มีทางเลือกอื่นในการปฏิเสธและทำให้ต้องยอมใช้งาน TST

นอกจากนี้ แม้ว่าพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับโรคติดต่อโควิด 19 สิ้นผลไปตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 ทำให้ข้อกำหนดและมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขที่อาศัยอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวสิ้นผลไปด้วย แต่การใช้ TST ยังคงปรากฏอยู่ตามแนวปฏิบัติการป้องกันโรคติดต่อเฝ้าระวังของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงอุตสาหกรรมก็ไม่ได้มีแนวทางชัดเจนให้เลิกใช้ระบบดังกล่าว ดังนั้น แม้การใช้แพลตฟอร์ม TST ไม่ใช่มาตรการบังคับที่มีโทษแก่พนักงานโรงงาน แต่การไม่ใช้งานอาจนำไปสู่ผลกระทบทางลบในหลายแง่มุม ส่งผลให้ความยินยอมที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขและปัจจัยดังกล่าวมานี้ ไม่สอดคล้องกับหลักความยินยอมโดยอิสระ

2.2 แพลตฟอร์ม TSC จากการศึกษาเชิงคุณภาพในเนื้อหาเอกสารข้อตกลงการใช้งานของ TSC (Department of Health, 2021:2) พบว่า ข้อตกลงการใช้งานในส่วนเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ปรากฏในข้อ 3 ว่าด้วย “ข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว” ซึ่งแบ่งเป็นข้อย่อย 3.1-3.7 โดยมีเนื้อหาและหลักการคล้ายคลึงกับข้อตกลงการใช้งาน TST ดังกล่าวข้างต้น สำหรับข้อที่อ้างความยินยอมคือข้อ 3.3 ซึ่งมีหลักการคล้ายคลึงกับข้อตกลง TST อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงและรายละเอียดนี้ ไม่ปรากฏถึงการระบุเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานของโรงงานที่เป็นผู้ได้รับมอบหมายจากนายจ้างให้กรอกข้อมูลในระบบ TSC โดยแบบฟอร์มในระบบระบุให้กรอกชื่อนามสกุลในฐานะผู้ติดต่อหรือผู้ประสานงาน เนื่องจากข้อตกลง TSC ระบุเนื้อหาถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการใช้บริการส่งเสริมสุขภาพอนามัย อีกทั้งพนักงานดังกล่าวเป็นเพียงตัวแทนจากนายจ้างหรือสถานประกอบการที่เป็นคู่สัญญาตามข้อตกลง TSC ในการกรอกข้อมูลแทนนายจ้าง พนักงานดังกล่าวมิได้เป็นคู่สัญญาหรือผู้ใช้บริการ ดังนั้นข้อตกลงและฐานทางกฎหมายที่อ้างอิงตามข้อตกลง TSC จึงไม่ครอบคลุมการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีชื่อนามสกุลพนักงานที่นายจ้างมอบหมายให้กรอกเข้าระบบ และไม่ถือว่ามีการขอความยินยอมตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3. จากวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3 เพื่อทราบถึงการปรับใช้ฐานทางกฎหมายอันเป็นข้อยกเว้นของยินยอม จะแยกวิเคราะห์ข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับ GFP ได้แก่ TSC และ TST

3.1 ข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์ม TST อ้างข้อยกเว้นจากความยินยอม 3 มาตรา คือ มาตรา 24 (3) มาตรา 26 (5) (ก) และ 26 (5) (ค) ซึ่งผลการวิเคราะห์แยกตามมาตราได้ดังนี้ (1) ข้อตกลงการใช้งาน ระบุอ้างอิงฐานมาตรา 24 (3) ประกอบกับข้อตกลงใช้งานข้อ 1.2 นิยาม “บริการเซฟไทย (Save Thai)” ว่าบริการและคุณสมบัติต่าง ๆ ที่มีให้ใช้งานผ่านแอปพลิเคชันในข้อกำหนดและเงื่อนไขฉบับนี้ ตลอดจนโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันอื่น ๆ ของหน่วยบริการที่ต้องใช้หรือ อาจใช้ร่วมกันหรือเกี่ยวเนื่องกันกับแอปพลิเคชันดังกล่าว ซึ่งอาจเกี่ยวข้องข้องกับการให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ในการประเมินความเสี่ยงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 หรือไมที่เกี่ยวข้องกันก็ได้ ...” จากการวิเคราะห์ข้อตกลงจะเห็นได้ว่า พนักงานโรงงานที่จะใช้งานแพลตฟอร์มนี้ ไม่มีทางเลือกอื่นต้องยอมรับข้อตกลงใช้บริการที่ร่างขึ้นให้สามารถใช้ข้อมูลของผู้ใช้งานเพื่อบริการอื่น นอกเหนือจากการประเมินความเสี่ยงโควิด 19 ที่ไม่ระบุชัดเจน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกรณีนี้เกี่ยวข้อง

กับข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลสุขภาพ จึงต้องอยู่ภายใต้มาตรา 26 ซึ่งไม่ได้กำหนดฐานปฏิบัติตามสัญญา ดังนั้น การอ้างอิงฐานมาตรา 24 (3) จึงไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (2) จากข้อตกลงการใช้งานข้อ 3.2 ระบุอ้างอิงมาตรา 26 (5) (ก) ซึ่งเป็นข้อยกเว้นจากการขอความยินยอม มาตรานี้ วางหลักว่า “เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ...เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่มิใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์” เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายสหภาพยุโรป เรียกฐานนี้ว่า “Health or social care” (GDPR, Article 9(2)(h)) การอ้างอิงฐานนี้ต้องเข้าองค์ประกอบสำคัญคือการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งหรือหลายฉบับ เมื่อพิจารณาแพลตฟอร์ม TST แยกวิเคราะห์ดังนี้

- เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือเป็นฐานของแพลตฟอร์ม TST คือ ข้อกำหนด และประกาศที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดฯ แต่มาตรา 9 ไม่ได้ให้อำนาจออกข้อกำหนดที่มีเนื้อหาขอบเขตในการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือประเมินความเสี่ยงด้านโรคติดต่อ จึงส่งผลให้ข้อกำหนดและประกาศที่ออกมาดังกล่าวเกินขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใช้งานแพลตฟอร์ม TST ไม่อาจอ้าง “การปฏิบัติตามกฎหมาย” และจากการศึกษาเอกสารราชการของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย พบว่าการให้ดำเนินการตามมาตรฐาน GFP เป็นการ “ขอความร่วมมือ” มิได้มีลักษณะเป็นคำสั่งที่อ้างตัวบทกฎหมายหรือโทษที่ระบุตามกฎหมายข้อใดหากไม่ปฏิบัติตาม

- เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2565 “ประกาศเรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ประกาศ ข้อกำหนด และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง” ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่งผลให้ข้อกำหนดและประกาศที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นหมดสภาพบังคับตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ดังนั้น มาตรการ TST และ TSC จึงไม่สามารถอ้างอิงกฎหมายกลุ่มดังกล่าวได้อีกต่อไป สำหรับพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ที่ยังมีผลบังคับใช้ก็ไม่ได้มีการบัญญัติถึงหน้าที่ของโรงงานในการประเมินมาตรฐาน GFP และไม่ปรากฏการบัญญัติโทษไว้ ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงอุตสาหกรรม จึงไม่มีฐานทางกฎหมายที่ให้อำนาจบังคับโรงงานให้ปฏิบัติตามมาตรฐาน GFP

(3) ข้อตกลงการใช้งานข้อ 3.2 ระบุอ้างอิงฐานมาตรา 26 (5) (ค) ซึ่งกำหนดว่า “เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ... การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล...” เปรียบเทียบกับ GDPR เรียกฐานนี้ว่า “การจ้างแรงงาน การประกันสังคม และ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทางสังคม” กล่าวคือ เป็นการประมวลผลข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติ

หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล โดยเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับ การจ้างแรงงาน การประกันสังคม และกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งต้องเป็นกรณีที่กำหนดไว้โดยกฎหมายสหภาพยุโรปหรือกฎหมาย ประเทศสมาชิก (GDPR, Article 9(2)(b)) อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบสำคัญของฐานนี้คือ ต้องมี กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แต่หลังจาก 1 ตุลาคม 2565 มิได้มีกฎหมายที่ ระบุหน้าที่บังคับให้ต้องใช้แพลตฟอร์มดังกล่าว

3.2 ข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์ม TSC อ้างอิงย้อนกลับจากความยินยอม 3 มาตรา คือ มาตรา 24 (3) มาตรา 26 (5) (ก) และ 26 (5) (ค) โดยมีเนื้อหาคล้ายคลึงกับข้อตกลงการใช้งาน TST อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงและรายละเอียดนี้ไม่ปรากฏถึงการระบุเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ของพนักงานของโรงงานที่เป็นผู้ได้รับมอบหมายจากนายจ้างให้กรอกข้อมูลในระบบ TSC โดยกรอกชื่ อนามสกุลในฐานะผู้ติดต่อหรือผู้ประสานงาน เนื่องจากข้อตกลง TSC ระบุเนื้อหาถึงการเก็บรวบรวม ข้อมูลเพื่อการใช้บริการส่งเสริมสุขภาพอนามัย อีกทั้งพนักงานดังกล่าวเป็นเพียงตัวแทนจากนายจ้างหรือ สถานประกอบการที่เป็นคู่สัญญาตามข้อตกลง TSC ในการกรอกข้อมูลแทนนายจ้าง สำหรับข้อยกเว้น ตามมาตรา 24 (3) ก็ไม่สามารถปรับใช้กับการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานโรงงานที่ลงชื่อเป็นผู้ ติดต่อก็เพราะเป็นเพียงผู้ทำการแทนนายจ้างมิได้เป็นคู่สัญญาใช้งานตามข้อตกลงนั่นเอง สำหรับข้อยกเว้น ตามมาตรา 26 ก็ไม่เกี่ยวข้องกับพนักงานที่เป็นผู้กรอกข้อมูลเพราะถูกเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะชื่อและ นามสกุล ไม่เกี่ยวกับข้อมูลประเมินความเสี่ยงสุขภาพตามมาตรา 26 ดังนั้นข้อตกลงและฐานทาง กฎหมายที่อ้างอิงตามข้อตกลง TSC จึงไม่ครอบคลุมการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีชื่ อนามสกุลพนักงานที่นายจ้างมอบหมายให้กรอกเข้าระบบ

สรุปผล

มาตรฐาน GFP เกี่ยวข้องและกระทบต่อข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงาน ในส่วนของ การใช้แพลตฟอร์ม TSC และ TST โดยหลักแล้ว ผู้ควบคุมข้อมูลคือกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นเจ้าของ แพลตฟอร์มดังกล่าวจึงต้องขอความยินยอมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรืออ้าง ข้อยกเว้น จากการวิเคราะห์เนื้อหาและการตีความข้อตกลงการใช้งาน TSC และ TST โดยวิเคราะห์การ ตีความกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายสหภาพยุโรป ผลการศึกษาพบว่า

1. แพลตฟอร์ม TST เกี่ยวข้องโดยตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงาน เพื่อวัตถุประสงค์ใน ฐานะมาตรการประเมินความเสี่ยงของโรคติดต่อโควิด 19 มีข้อตกลงซึ่งแสดงถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนบุคคลของพนักงานสถานประกอบการ โดยแบ่งการใช้ข้อมูลเป็นสองส่วนคือส่วนที่ขอความยินยอม และส่วนที่อ้างข้อยกเว้นของความยินยอมตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับในส่วนที่ขอ ความยินยอมนั้น ผลการศึกษาวិเคราะห์พบว่าไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความไม่ สมดุลเชิงอำนาจต่อรอง การยินยอมที่เชื่อมโยงกับผลกระทบทางลบ ในส่วนของข้อตกลงการใช้งาน TST ที่ระบุอ้างข้อยกเว้นของความยินยอมตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาตรา 24 (3) มาตรา 26 (5) (ก) และ 26 (5) (ค) ซึ่งผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่าการอ้างอิงฐานดังกล่าวไม่สอดคล้องกับเงื่อนไข และหลักการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2. แพลตฟอร์ม TSC ไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานเพื่อการประเมินความ เสี่ยงโรคติดต่อ แต่มีการกำหนดให้สถานประกอบการระบุข้อมูลผู้ติดต่อหรือประสานงาน ซึ่งนายจ้างอาจ

มอบหมายให้ลูกจ้างคนใดเป็นผู้ติดต่อทำให้ต้องกรอกชื่อและนามสกุล ในส่วนนี้เมื่อศึกษาข้อตกลง TSC พบว่าข้อตกลงข้อ 3 มีเนื้อหาการอ้างความยินยอมและข้อยกเว้นของความยินยอมคล้ายคลึงกับข้อตกลง TST แต่ข้อตกลงและการอ้างฐานทางกฎหมายไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในฐานะนี้ เพราะไม่ใช่คู่สัญญาตามข้อตกลงและไม่เกี่ยวข้องกับข้อมูลสุขภาพตามบริการในข้อตกลง จึงไม่มีการขอความยินยอมและไม่ปรากฏการอ้างข้อยกเว้นของความยินยอมที่เหมาะสมกับพนักงานกลุ่มนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับสถานประกอบการโรงงาน หลังการยกเลิกพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินและการประกาศให้โรคติดต่อโควิด 19 เป็นโรคติดต่อเฝ้าระวัง ส่งผลให้แพลตฟอร์ม TST ไม่ใช่มาตรการที่มีลักษณะบังคับทางกฎหมาย แม้ว่าการประเมินความเสี่ยงโดยใช้แพลตฟอร์มดังกล่าว ยังปรากฏในมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขแต่ไม่ใช่มาตรการในลักษณะหน้าที่หรือกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ ดังนั้นโรงงานจึงควรกำหนดระเบียบในส่วนของมาตรการควบคุมโรคที่เกี่ยวกับ TST โดยให้เป็นไปตามความสมัครใจของพนักงานแต่ละคน ซึ่งอาจสมัครใจใช้แพลตฟอร์มประเมินความเสี่ยงของกระทรวงสาธารณสุขต่อไปหรือไม่ก็ได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม

- ข้อเสนอแนะให้แก้ไขข้อตกลงการใช้บริการ TST และปรับเปลี่ยนการอ้างฐานทางกฎหมายจากการอ้างอิงข้อยกเว้นจากความยินยอมในมาตราคือ มาตรา 24 (3) มาตรา 26 (5) (ก) และ 26 (5) (ค) โดยปรับเปลี่ยนเป็นการขอความยินยอมจากพนักงานสถานประกอบการที่ใช้แพลตฟอร์มดังกล่าว
- ข้อเสนอแนะให้แก้ไขข้อตกลงการใช้บริการ TSC ให้ครอบคลุมถึงพนักงานที่สถานประกอบการมอบหมายให้เป็นผู้กรอกข้อมูลในฐานะผู้ติดต่อหรือประสานงาน โดยอาจขอความยินยอมและระบุวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลเพื่อติดต่อหรือประสานงานอย่างชัดเจน
- หลังจากการยกเลิกข้อกำหนดและประกาศที่ออกตามความพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และประกาศให้โรคติดต่อโควิด 19 เป็นโรคติดต่อเฝ้าระวัง แต่แพลตฟอร์ม TSC และข้อแนะนำให้ใช้งาน ยังคงอยู่ในอำนาจของกระทรวงสาธารณสุขและยังปรากฏในข้อแนะนำหรือแนวทางเฝ้าระวังโรค โดยไม่มีข้อกำหนดรองรับอย่างชัดเจน อาจส่งผลให้สถานประกอบการตีความต่างกันและบังคับให้พนักงานใช้แพลตฟอร์มดังกล่าวโดยไม่สมัครใจ จึงเสนอให้กระทรวงสาธารณสุขอาศัยอำนาจพระราชบัญญัติโรคติดต่อ ปรับปรุงกฎระเบียบให้ชัดเจนว่า การใช้งานแพลตฟอร์มดังกล่าวเป็นมาตรการเสริมโดยอาศัยความสมัครใจของพนักงานแต่ละสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงอุตสาหกรรม. ข่าวกระทรวงอุตสาหกรรม, สกัดโควิดลามโรงงาน ก.อุตสาหกรรม ขอความร่วมมือโรงงานตรวจประเมินตนเองผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ Thai Stop Covid Plus และ Thai Save Thai. (2564). สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2565 จาก <https://www.industry.go.th/secretary-of-industry/7809>.

- กรมอนามัย. ไทยเซฟไทย. (2564: 1). ข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2565 จาก <https://savethai.anamai.moph.go.th/main.php>.
- กรมอนามัย. Thai Stop COVID+ (2564:2). ข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการ. สืบค้นเมื่อวันที่ มิถุนายน 2565 จาก https://stopcovid.anamai.moph.go.th/webapp/signup_agreement.php.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์. (2564). หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์. (2559). การปฏิรูปกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์. (ธันวาคม 2553). มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว: ศึกษากรณีการรบกวนสิทธิในความเป็นส่วนตัวโดยธุรกิจขายตรง. วารสารทางวิชาการบัณฑิตยศาสตร์ เนติบัณฑิตยสภาในพระบรมราชูปถัมภ์, 66 (4), 46-80.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์. (2565: 1). การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของนักเรียนในสถานศึกษาจากมาตรการควบคุมโรคติดต่อโควิด 19 : ศึกษากรณีการอ้างอิงทางกฎหมายสำหรับประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษของนักเรียนตามข้อตกลงการใช้งานแพลตฟอร์ม “ไทยเซฟไทย”, การประชุมวิชาการระดับชาติ
- IAMBEST ครั้งที่ 7, The 7th National Conference on Informatics, Agriculture, Management, Business administration, Engineering, Science and Technology. 26-27 May 2022.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์. (2565:2). การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของนักเรียนในสถานศึกษาจาก มาตรการป้องกันโรคติดต่อโควิด 19 (COVID-Free Setting): ศึกษากรณีความยินยอมนักเรียนในการใช้งานแพลตฟอร์ม “ไทยเซฟไทย”. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 1(1), 15-28.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์. (2565: 3). การคุ้มครองสิทธิในการให้ความยินยอมของครูและบุคลากรของสถานศึกษาในกรณีเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของแพลตฟอร์ม “ไทยเซฟไทย” หลังการประกาศให้โรคติดต่อโควิด 19 เป็นโรคติดต่อเฝ้าระวัง.

ภาษาอังกฤษ

- Alan F, W. (1967). Privacy and Freedom. New York: Atheneu.
- Arendt, H. (1973). The Human Condition. Chicago: University of Chicago Press.
- Article 29 Working party of The European Union (2011). Opinion 15/2011 on the definition of consent. Retrieved June 10, 2022 from <https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/>. Article 29 Working party of The European Union (2018). Guidelines on consent under Regulation 2016/679. Retrieved June 10, 2022 from <https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/>.

- Bloustein, E. (1984). Privacy as an Aspect of Human Dignity. “Philosophical Dimensions of privacy: An Anthology”, Schoeman, Ferdinand (ed.), (UK: Cambridge University Press.
- Cate, F. H. (1995). “The EU Data Protection Directive, Information Privacy, and the Public Interest”. Iowa Law Review, 80. 431-443.
- Donnelly, J. (June 1982). “Human Rights and Human Dignity”. The American Law Review, 76(2). 303-316.
- Fromholz, J. M. (2000). “The European Union data privacy directive”. Berkeley technology law journal, 15(1). 460-484. Hall Law Review, Vol. 47, No. 4(2). 512-535.
- Falletti, E. (2021). Privacy Protection, Big Data Gathering and Public Health Issues: COVID-19 Tracking App Use in Italy. Retrieved June 10, 2022 from <https://ssrn.com/abstract=3758800>.
- Information Commissioner’s Office (ICO), UK (2018). Guide to the General Data Protection Regulation (GDPR) . Retrieved June 10, 2022 from <http://www.ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection>.
- Kuner, Christopher (2018) . International Organizations and the EU General Data Protection Regulation, International Organizations Law Review, Vol 75. 780-798.
- Rubinfeld, J. (1989). “The Right of Privacy”. Harvard Law Review, 102(4). 737- 807. Journal of Communication & Strategy, No.97, 1st quarter. 41-58.
- Schoeman, F. (1984). Privacy: Philosophical Dimensions of literature. “Philosophical Dimensions of privacy: An Anthology”, Schoeman, Ferdinand (ed.), UK: Cambridge University Press.
- Solove, D. (January 2006). “A Taxonomy of Privacy”. University of Pennsylvania Law Review. 154(3). 477-560.
- Swire, P. (2018). The Data Protection Commissioner and Facebook Ireland Limited and Maximillian Schrems, Affidavit of Peter Swire Georgia Tech Scheller College of Business Research Journal, Vol 5. 312-358.
- Warren D & Brandies D. (1890). “The Right to Privacy”. Harvard Law Review, 4(5). 193-220.

Translated Thai References

- Bureau of Health Promotion, Department of Health. (2021). Advice on public health to prevent and monitor the spread of the corona virus 2019 (COVID-19) for business establishments or factories (Good Factory Practice) . Retrieved Retrieved June 3, 2022. from <http://covid19.anamai.moph.go.th/en/>

- establishments/. Department of Health. Thai Safe Thai. (2021: 1). Terms and conditions for using the service.
Retrieved June 3, 2022 from <https://savethai.anamai.moph.go.th/main.php>.
- Department of Health. Ministry of Public Health. (2021). Safety Measures for Organizations (Covid Free Setting), Retrieved June 3, 2022 from <https://covid19.anamai.moph.go.th/web-upload/>.
- Department of Health. Thai Stop COVID+. (2021:2). Terms and conditions for using the service. Retrieved June 3, 2022 from [จ ำ ก
 https://stopcovid.anamai.moph.go.th/webapp/signup_agreement.php](https://stopcovid.anamai.moph.go.th/webapp/signup_agreement.php).
- Kanathip Thongrawewong. (2021). Principles of Personal Data Protection Laws. 1st edition. Bangkok: Nititham Publishing.
- Kanathip Thongrawewong. (2016). Reform of Thai personal data protection law to enter the community ASEAN. Bangkok: The Secretariat of the House of Representative.
- Kanathip Thongrawewong. (2010). Legal measures to protect the right to privacy: a study. The case of interference with the right to privacy by the direct selling business. Bot Bandit Journal National Institute of Education under the Royal Patronage, 66 (4), 46-80.
- Kanathip Thongrawewong. (2022: 1). Human rights protection of students in educational institutions from control measures COVID-19 communicable disease: a case study of legal bases for processing special category of personal data of student according to the terms of use of the platform "Thai Save Thai", proceedings of The 7th National Conference on Informatics, Agriculture, Management, Business administration, Engineering, Science and Technology. 26-27 May 2022.
- Kanathip Thongrawewong. (2022: 2). Protection of the human rights of students in educational institutions from preventive measures of COVID-19 Communicable Disease (COVID-Free Setting): A case study of student consent to use the platform. "Thai Save Thai". Journal of Education, Yala Rajabhat University, 1(1), 15-28.
- Kanathip Thongrawewong. (2022: 3). Protection of the right to consent of teachers and school personnel in the case of collecting personal data on the "Thai Safe Thai" platform after the declaration of the communicable disease COVID-19 as communicable disease surveillance, Proceedings of The 4th National Academic Conference on Administration, Management, Education and Interdisciplinary Studies (NCAME 2022), 16 December 2022.
- Ministry of Industry. Ministry of Industry news, Preventing COVID-19 spreading to factories

Ministry of Industry requests cooperation from inspection factories Self-assessment via online platforms Thai Stop Covid Plus and Thai Save Thai. (2021). Retrieved June 3, 2022 from <https://www.industry.go.th/th/secretary-of-industry/7809>.